

nr. 2498/74, for så vidt angår de mængder, der endnu ikke var behørigt bragt ud fra lageret på denne dato, dvs. den 7. oktober 1974.

Bosco

Donner

O'Keeffe

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. februar 1978.

A. Van Houtte

G. Bosco

Justitssekretær

Afdelingsformand for første afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT H. MAYRAS
FREMSAT DEN 26. JANUAR 1978¹

Høje Ret.

Nærværende sag har visse træk fælles med den præjudicielle forelæggelse, som Domstolen afgjorde in plenen den 3. marts 1977 (Kerry Milk, Sml. s. 425). Den omhandler problemer om retsreglernes tidsmæssige anvendelse. Disse problemer er opstået ved, at størrelsen på en fællesskabsstøtte er blevet ændret i kraft af såvel en ændring af interventionsprisen udtrykt i regningsenheder som en ændring af den sats, der skal anvendes ved omregningen af disse enheder til national valuta. Striden sætter spørgsmålstejn ved gyldigheden af en forordning fra Kommissionen, et spørgsmål, som er snævert forbundet med en fortolkning af en forordning fra Rådet, og jeg beklager, at denne institution ikke har fundet for godt at give os kendskab til sin opfattelse.

Som jeg nævnte i mit forslag til afgørelse i Lührssagen — er det dernæst vanskeligt at udtale sig om den »berettigede forventning«, som sagsøgerne som privatperson kunne have om oprethol-

delse af en given retsstilling i henhold til kontrakter, indgået med et officielt interventionsorgan, uden at komme ind på omstændighedernes faktiske beskaffenhed, selv om der er tale om en sag vedrørende fortolkning eller gyldighed efter artikel 177. Jeg vil ikke desto mindre søge over for den nationale ret at angive de momenter, som kan være denne til hjælp med henblik på at løse den konflikt, som er forelagt den.

I — 1. Jeg skal først omtale den sammenhæng, i hvilken Kommissionens forordning nr. 2517/74 af 3. oktober 1974 er udstedt.

Produktionsåret for mejeriprodukter begynder den 1. april hvert år for at slutte den 31. marts året efter. I princippet træffes beslutninger vedrørende de »fælles« priser så vel som de »differentierede« priser og beløb for de nye medlemsstater for hvert år i marts måned. Dette var også tilfældet i marts 1974 (Rådets forordning nr. 663/74 af 28. marts 1974); den »differentierede«

¹ — Oversat fra fransk.

interventionspris for smør i Irland blev fastsat til 163,40 regningsenheder pr. 100 kg, dvs. — efter den »grønne kurs«, der fandt anvendelse efter den 1. april 1973 — 75,49 irske pund pr. 100 kg (Rådets forordning nr. 222/73 af 31. januar 1973).

Undtagelsesvis og som en undtagelse fra princippet om den årlige fastsættelse af priserne besluttede Rådet ved forordning nr. 2496/74 af 2. oktober 1974 en ny almindelig forhøjelse af landbrugspriserne for produktionsåret 1974/1975 eller for den resterende del af dette produktionsår; den »differentierede« interventionspris, der fandt anvendelse på smør i Irland fra den 7. oktober 1974, blev fastsat til 170,43 regningsenheder pr. 100 kg, dvs. en forhøjelse på 4,3 % i forhold til den gamle pris.

På grund af den »repræsentative omregningskurs«, der skulle anvendes inden for landbrugssektoren for det irske pund, blev denne forhøjelse reelt langt større i national valuta, idet Rådets forordning nr. 2498/74 af samme dato bestemte, at den vekselkurs, der skulle anvendes ved omregningen af de i retsakter vedrørende den fælles landbrugspolitik omhandlede priser og andre beløb, var på et pund for 1,9485 regningsenheder, ligeledes fra den 7. oktober 1974, hvorimod den tidligere havde været på et pund for 2,1644 regningsenheder.

Følgen heraf var i national valuta en forhøjelse på 15,9 % af interventionsprisen for smør i Irland, som steg fra 75,49 pund til 87,47 pund pr. 100 kg (dvs. 4,3 % som forhøjelse af interventionsprisen i regningsenheder og 11,6 % som devaluering af det »grønne« pund).

Den 3. oktober 1974, dagen efter vedtagelsen af de to anførte forordninger, vedtog Kommissionen forordning nr. 2517/74 om justering af støtten til privat oplagring af smør, i tilfælde af ændring af købsprisen; denne forordning trådte i kraft den 1. oktober 1974.

Jeg finder, at en indledende bemærkning er påkrævet: disse forordninger udgør en helhed, og de kan ikke fortolkes særskilt; Kommissionen var bekendt med, hvad Rådet ville beslutte, eftersom det var den, som var fremkommet med de forslag, som blev til forordningerne nr. 2496/74 og 2498/74, og Rådet var bekendt med Kommissionens forordning nr. 2517/74, idet dets egne forordninger først trådte i kraft den 7. oktober.

2. Inden jeg gør rede for disse ændrings indflydelse på ordningen med *privat* oplagring af smør, skal jeg endnu en gang kort redegøre for formålene med og de nærmere regler for denne ordning på tidspunktet for sagens omstændigheder.

Rådets forordning nr. 804/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter, som er ændret mange gange, men stadig er i kraft, indeholder en interventionsordning for disse produkter. Foruden intervention fra officielle organer (i Irland landbrugsministeren), som på vilkår, der er fastsat i henhold til stykke 6 i artikel 6, til interventionsprisen køber det inden for Fællesskabet producerede smør, som tilbydes dem (*offentlig* oplagring), fastsætter den samme artikel 6, at *støtte* ydes for oplagring i private kølehuse (*privat* oplagring) af smør og fløde, der er produceret inden for Fællesskabet, stadig på vilkår, der er fastsat i henhold til stykke 6, der er affattet således:

»Rådet vedtager efter den samme fremgangsmåde (dvs. på forslag af Kommissionen og efter afstemningsmåden i traktatens artikel 43, stk. 2) de *almindelige* regler for de i denne artikel omhandlede interventionsforanstaltninger og særlig *betingelserne for anvendelsen* af disse foranstaltninger.«

Men stykke 7 giver Kommissionen en konkurrerende kompetence. Den bestemmer nemlig:

»Gennemførelsesbestemmelserne til denne artikel og særlig støttebeløbet til den *private* oplagring vedtages efter fremgangsmåden i artikel 30«, dvs. efter fremgangsmåden med forvaltningskomiteen for »mælk og mejeriprodukter«.

Denne noget uklare ordlyd kunne give anledning til divergerende fortolkninger; den ligger delvis til grund for tvisten i hovedsagen.

De i dette stykke 6 omhandlede almindelige regler for interventionsforanstaltninger på markedet for smør og fløde blev vedtaget ved Rådets forordning nr. 985/68 af 15. juli 1968.

Artikel 9 i denne forordning fastsætter rammebestemmelserne for de lagerkontrakter, som indgås med private organer.

Artikel 10 indeholder de nærmere regler for beregningen af støttebeløbet til privat oplagring af smør og fløde. Dens stk. 1, 2. afsnit bestemmer, at »såfremt markedet på det tidspunkt, hvor udbringelse fra lageret finder sted, har udviklet sig *ugunstigt* på en måde, som ikke *kunne forudses*, kan støttebeløbet forhøjes«, dvs., det fremgår af denne bestemmelse jf. stk. 7 i artikel 6 i forordning nr. 804/68, at Kommissionen, bistået af forvaltningskomiteen, har kompetence til at foretage denne forhøjelse.

Det fremgår af betragtningerne til forordning nr. 804/68, at »interventionsforanstaltningerne (herunder for smør og frisk fløde) skal være af en sådan beskaffenhed, at provenuet for al solgt mælk mest muligt nærmer sig den fælles indikativpris for mælk leveret frit til mejeri« og i Rådets forordning nr. 985/69 anføres, at »interventionsordningen (offentlig eller privat oplagring) skal gøre det muligt at følge markedssituationens udvikling ...« og »at det er nødvendigt at foreskrive ... en ensartet fremgangsmåde ved beregningen af støttebeløbet i overensstemmelse med lageromkostningerne og *markedsudviklingen* ...« samt at »den private oplagring skal

bidrage til at tilvejebringe ligevægt på markedet«. Analysen af støttekomponenterne, som de har fundet udtryk i Kommissionens forordninger, viser, at bortset fra faktorer, der skal udligne produktets kvalitetsforringelse på grund af dets henliggeren på lager, vedrører alle andre faktorer den »opkøbspris«, som interventionsorganet anvender på dagen for kontraktens afslutning.

De i artikel 6, stk. 7 i forordning nr. 804/68 omhandlede gennemførelsesbestemmelser på markedet for smør og fløde blev vedtaget ved Kommissionens forordning nr. 685/69 af 14. april 1969, som også er ændret adskillige gange.

Det smør eller den fløde, der er omfattet af en ansøgning om lagerkontrakt, skal være fabrikeret inden for en periode af 14 dage forud for dagen for oplagring (artikel 23). Lagerkontrakten kan ikke indgås, førend smørret er kommet på lager (artikel 2 i Kommissionens forordning nr. 603/70 af 31. marts 1970). Støtten til privat oplagring af smør (og af fløde) kan udbetales i rater (artikel 24, stk. 2). Ifølge artikel 26 ydes der kun støtte til privat oplagring, når oplagrsperioden andrager mindst fire måneder. Ifølge artikel 28 begynder oplagringstiden den 1. april og udløber den 15. september s.å. Fraførselstiden begynder den 16. september og udløber den 31. marts i det følgende år. Disse tidspunkter fandt anvendelse på tidspunktet for de omstændigheder, som ligger til grund for tvisten i hovedsagen, men er i løbet af årene blevet ændret hyppigt.

Efter ændringer, der blev gennemført ved artikel 2 i Kommissionens forordning nr. 1064/69 af 10. juni 1969 og ved artikel 2 i Kommissionens forordning nr. 603/70 af 31. marts 1970, bestemmer artikel 29, at »i tilfælde af, at interventionsorganerne *ændrer* opkøbspriserne for smør, skal *den støtte, som omhandles i artikel 24* (dvs. støtten til privat oplagring som omhandlet i artikel 6, stk. 2 i forordning nr. 804/68), til de

mængder smør og til de i smørsammenligningsfaktorer udtrykte mængder fløde, som har været genstand for en lagerkontrakt, og som er blevet oplagret forud for datoen for anvendelsen af ændringer i opkøbsprisen, og som på tidspunktet for prisændringen endnu befinder sig på lager:

- a) forhøjes med et beløb svarende til den eventuelle nedsættelse af opkøbsprisen;
- b) nedsættes med et beløb svarende til den eventuelle forhøjelse af opkøbsprisen.«

Som følge heraf har Kommissionen kompetence ikke blot til at forhøje, men også til at nedsætte støttebeløbet.

3. Der er taget hensyn til disse bestemmelser i en række kontrakter, der blev afsluttet mellem det sagsøgende selskab i hovedsagen, et landbrugsandelsselskab, som sælger mælk og mejeriprodukter, og sagsøgte, den irske landbrugsminister. Disse kontrakter vedrørte en meget betydelig mængde smør og fløde; disse produkter var blevet oplagret mellem den 1. juni og den 14. september 1974; fraførselstiden, som kan begynde efter den 16. september, fandt faktisk sted før den 6. februar 1975.

Ifølge paragraf 10 i disse kontrakter var de beløb, der udgjorde støtten, fastsat ud fra en paritet på 2,1644 regningsenheder for et irsk pund; beløbene kunne justeres ved *enhver ændring af omregningskursen for regningsenheden* (denne »grønne« kurs var på 100 regningsenheder for 46,2023 pund efter den 1. februar 1973). *Paragraf 12 i disse kontrakter gengav betingelserne i artikel 29 i Kommissionens forordning nr. 685/69.*

Ifølge paragraf 13 kunne støttebeløbet først udbetales, når de mængder, som denne støtte var fastsat for, var bragt ud af lageret. Imidlertid var en betaling i rater mulig for lagerperioder, der faktisk var afsluttet.

Eftersom støtten kun ydes, såfremt der er forløbet en mindstelagerperiode på 4 måneder, og eftersom sagsøgerne i hovedsagen først har anmodet om at tage varen ud fra lageret efter den 1. oktober 1974, var de omstridte mængder endnu oplagret den 7. oktober 1974, den dag, hvor den nye interventionsopkøbspris trådte i kraft.

4. Det forhold, som det sagsøgende selskab i hovedsagen klager over, består i, at den irske landbrugsminister besluttede, at der efter Kommissionens forordning nr. 2517/74 ikke kunne betales nogen støtte til smør og fløde, der var oplagret fra den 10. juni 1974 til den 5. februar 1975. Medens det ifølge artikel 29 i forordning nr. 685/69 hidtil havde været således, at støttebeløbet kun kunne ændres ved en ændring af interventionsprisen udtrykt i regningsenheder i løbet af produktionsåret, indførte Kommissionens forordning med støtte i artikel 6, stk. 7 i forordning nr. 804/69 princippet om, at støttebeløbet til privat oplagring *også* skulle justeres i tilfælde af det ændredes som følge af en ændring af den repræsentative omregningskurs på interventionsprisen i national valuta (eller af den i artikel 2 i Rådets forordning nr. 129 omhandlede vekselkurs). Såfremt disse 2 ændringer (stigningen i den »differentierede« interventionspris i regningsenheder, den yderligere prisstigning som følge af den nye repræsentative kurs) tilsammen fører til en forhøjelse af interventionsprisen, der er højere end støttebeløbet, kan der ikke ydes nogen støtte.

Det sagsøgende selskab i hovedsagen bestrider ikke, at støttebeløbet skal nedsættes i henhold til artikel 29 i forordning nr. 685/69 som følge af forhøjelsen af interventionsprisen udtrykt i regningsenheder, men det rejser på det bestemteste indsigelse mod, at der tages hensyn til den yderligere forhøjelse af interventionsprisen, der følger af dens omregning til national valuta efter den nye kurs på det

»grønne« pund, og at »fløden« således skummes af det støttebeløb, som det med føje måtte regne med at kunne oppebære, da det foretog oplagringen. Det kræver folgeligt betaling af et restbeløb på 457 475,87 pund (efter den kurs, der var gældende efter den 7. oktober 1974), hvis nøjagtige fordeling på enkeltposter jeg ikke kender.

II — Efter min mening skal Kommissionens forordning nr. 2517/74 faktisk fortolkes således, som den irske landbrugsminister har gjort det, dvs. som en ny »justering« af støtten. I modsat fald er denne tekst uden nogen mening og føjer intet nyt til den tidligere tekst i artikel 29.

Herefter kan jeg tage fat på den kritik, som sagsøgeren og den nationale ret har rejst mod den fortolkning af forordningen, som jeg lige har gengivet. Jeg skal for det første undersøge de søgsmålsgrunde, der vedrører forordningens ydre lovlighed (manglende begrundelse, Kommissionens inkompetence), derpå de søgsmålsgrund, der angår dens indre lovlighed (krænkelse af traktaten og almindelige retsprincipper) og særligt den søgsmålsgrund, der vedrører »krænkelse af den berettigede forventning«.

1. Begrundelsen for Kommissionens forordning nr. 2517/74 skal vurderes inden for rammerne af hele den regulering, som denne akt udgør en del af: jeg har allerede anført, at betragtningerne til Rådets forordninger nr. 804/68 og 985/68 fremhæver både formålet med interventionstransaktionerne og den særlige hensigt med støtten til privat oplagring. Betragtes »justeringen« af støtten inden for rammerne af dette system, er den klart omfattet af det i Rådets regulering tilsigtede formål. Idet Kommissionens forordning således er knyttet til de kriterier, som gælder for ændring af støtten i produktionsåret, begrundes denne forordning kortfattet, men fyldestgørende »justeringen« af støtten i forhold til dette andet sammen-

ligningsgrundlag, som stigningen i opkøbsprisen udtrykt i national valuta udgør, og vedrørende tydeligheden af denne begrundelse tillader jeg mig at henvise til de forklaringer, der gives under punktet krænkelse af traktaten.

2. Det sagsøgende selskab i hovedsagen gør gældende, at den normale fremgangsmåde havde været, at Rådet, dersom det ønskede, at en ændring i den »grønne« omregningskurs skulle få den samme virkning som en ændring af opkøbsprisen for smør, selv vedtog generelle bestemmelser for fremtiden. Det havde været nødvendigt med en særlig forordning fra Rådet til at muliggøre en sådan fortolkning af artikel 29 i forordning nr. 685/69, som kun omhandler en ændring af den fælles pris udtrykt i regningsenheder. I september 1973, hvor det modsatte tilfælde forelå, nemlig en forhøjelse af en national valutas centralkurs (i dette tilfælde den nederlandske gylden), som medførte et fald i interventionsprisen i national valuta, som de nederlandske producenter oppebar (men uden indførsel af udligningsbeløb), havde alene en særlig foranstaltning fra Rådet (forordning nr. 2544/73 af 19. september 1973) muliggjort ydelsen af en særlig og partiel støtte fra Fællesskabet for at finansiere det værditab, som denne ændring af den »grønne« kurs fra den 17. september medførte for de nederlandske smørejere, der den 15. september var forpligtet ved kontrakter om privat oplagring. Dette argument er ikke overbevisende. Den pågældende foranstaltning blev indført i sidste øjeblik (artikel 149, stk. 2) inden for de mere generelle rammer af de »foranstaltninger, der skal træffes inden for landbrugssektoren som følge af forhøjelsen af den nederlandske gyldens centralkurs«, som kun kunne vedtages af Rådet efter høring af Europa-Parlamentet. Dens vedtagelse beviser kun, at en sådan ændring opad af det »grønne« pund ledsages af en ændring i modsat

retning af støttebeløbet, og at den irske regering ikke anmodede om eller for sine smørejere opnåede den dispensation, som den hollandske regering havde opnået i 1973, eller som den tyske regering opnåede i marts 1976 (Rådets forordning nr. 557/76 af 15. marts 1976) for sælgere af skummetmælkspulver til de tyske interventionsorganer.

Beføjelsen til at fastsætte priser og visse beløb under den fælles landbrugspolitik er både tillagt Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, og i visse tilfælde Kommissionen, der handler inden for rammerne af de beføjelser, som den råder over i henhold til akter, efter udtalelse fra den pågældende forvaltningskomité. Det er Rådet, som vedtager interventionsprisen, hvorimod det er Kommissionen, som fastsætter støttebeløbet. I modsætning til, hvad det sagsøgende selskab i hovedsagen gør gældende, indebærer affattelsen af artikel 6 i forordning nr. 804/68 dog ikke, at betingelserne for ydelse af støtte udelukkende vedtages efter fremgangsmåden i artikel 43, stk. 2, dvs. af Rådet på forslag af Kommissionen; den udelukker ikke, at disse betingelser samtidig kan henføres under stk. 7 i samme artikel, dvs. at betingelserne for ydelse af støtte kan fastsættes af Kommissionen bistået af forvaltningskomiteen. Ifølge paragraf 7 fastsætter Kommissionen efter denne fremgangsmåde blandt andet, men ikke kun, støttebeløbet; beviset herpå er, at de senere af Kommissionen vedtagne forordninger, som jeg har citeret, dvs. forordningerne nr. 1064/69 og 603/70, har formindsket støtten, og det sagsøgende selskab har ikke gjort gældende, at disse tekster er ulovlige.

Samtidig fremgår det af artikel 4 i Rådets forordning nr. 2496/74, at »gennemførelsesbestemmelserne til artikel 1 (om ændring af den »differentierede« interventionspris for smør i Irland i løbet af produktionsåret) ...

samt de ændringer, der som følge af denne forordning, skal foretages i de andre priser og beløb, som er fastsat inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik, vedtages efter den fremgangsmåde, som er fastsat i artikel 26 i forordning nr. 120/67/EØF, eller efter omstændighederne efter den tilsvarende artikel i de øvrige forordninger om fælles markedsordninger inden for landbrugssektoren, i påkommende tilfælde ved, at der i det omfang og for det tidsrum, der er strengt påkrævet, for at der kan tages hensyn til denne forordning, gøres undtagelser fra de fastsættelsesregler, som er indført ved forordningerne på området.«

Selv om Rådets forordning nr. 2496/74 bestemte, at de foranstaltninger, som den foreskriver, først skulle anvendes fra den 7. oktober 1974, bestemte den imidlertid også, at den trådte i kraft på dagen for sin offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, dvs. den 3. oktober 1974. Efter denne dato havde Kommissionen i medfør af de beføjelser, der er tillagt den ved forordningens artikel 4, beføjelse til at fastsætte gennemførelsesforanstaltninger. Ikrafttrædelsen for Kommissionens forordning er ganske vist fastsat til den 1. oktober 1974, medens Rådets forordning nr. 2498/74 først trådte i kraft den 7. oktober 1974, men denne klare tilbagevirkende gyldighed havde ikke nogen betydning i dette tilfælde, eftersom varen stadig var oplagret den 7. oktober 1974.

En sidste betragtning, som under andre omstændigheder kunne være af interesse, beviser efter min mening på afgørende vis, at Kommissionen ikke havde overskredet sin beføjelse ved at bestemme, at ejere af smør, der var oplagret på tidspunktet for ikrafttrædelsen af den nye omregningskurs, ikke var berettiget til den supplerende forhøjelse af opkøbsprisen som følge af denne nye kurs.

Som jeg har bemærket, kunne Kommissionens forordning nr. 2517/74 ikke vedtages, uden at Rådet havde kendskab til dens indhold. Eftersom forvaltningskomiteen ikke havde »afgivet udtalelse inden for den af dens formand fastsatte frist«, en hævdvunden omskrivning, der skal udtrykke, at der ikke havde været det tilstrækkelige flertal til godkendelse af Kommissionens forslag, *skulle* de af Kommissionen vedtagne foranstaltninger straks meddeles af denne til Rådet, men dette traf ikke anden beslutning, skønt det kunne gøre det efter sidste afsnit i stk. 3 i artikel 30 i forordning nr. 804/68, og skønt det ikke har undladt at anvende denne mulighed i andre situationer, f.eks. i sager om forudfinansiering af eksportrestitutioner til malt.

3. Interventionsprisen for smør udgør et middel og ikke et mål i sig selv; den er bestemt til at bidrage til virkeliggørelsen af indikativprisen for mælk. Ideen bag Rådets grundforordning nr. 804/68 er, at mælkeproducenten i fuldt omfang skal drage fordel af enhver forhøjelse af interventionsprisen. Kommissionens opfattelse går ud på, at da støttebeløbet til privat oplagring i ét og alt skal følge udviklingen i den interventionspris (der selv er snævert knyttet til markedsprisen), som er i kraft på fraførselstiden, ydes der ingen støtte, hvis forskellen mellem den ved lagerperiodens start gældende interventionspris omregnet til national valuta, og interventionsprisen på fraførselstiden er større end støttebeløbet udtrykt i national valuta. Dette skyldes, at oplagringen — privat eller offentlig — ikke er en produktionshandling, og firmaer, der som det sagsøgende andelselskab i hovedsagen benytter denne mulighed, har ikke en så beskyttelsesværdig »berettiget forventning« som mælke- eller smørproducenter; de sidstnævnte får desuden ikke én penny af den gevinst, som så uventet bliver det oplagrende firma til del. Denne opfattelse er efter min mening

korrekt, og den anfægtede forordning krænker ikke artikel 10, stk. 1 i Rådets forordning nr. 985/68, ifølge hvilken »størelsen af støtten til den private oplagring fastsættes for Fællesskabet *under hensyntagen* til lageromkostningerne og *den påregnelige udvikling af priserne på frisk smør og på lagersmør*«.

Kommissionens senere forordning nr. 837/75 af 26. marts 1975 går ud fra samme opfattelse: interventionsorganernes opkøb af smør, der er fremstillet inden for den forudgående periode på to måneder, kan ikke ske i to måneder efter en ændring af opkøbsprisen (dvs. interventionsprisen) for smør, *for at indehavere af smør ikke anvender denne mulighed i spekulationsøjemed*.

4. Under påberåbelse af »krænkelse af princippet om berettigede forventning« klager det sagsøgende selskab i hovedsagen endelig over et indgreb fra Fællesskabet (mere nøjagtigt fra Kommissionen) i de aftaler, som det havde afsluttet med den irske landbrugsminister, inden forordningen nr. 2517/74 trådte i kraft, aftaler, hvorefter det i nogen grad havde »forudfastsat« den støtte, som det hævder at have ret til.

a) Allerførst skaber oplagringen ikke i sig selv alene nogen ret til et givet støttebeløb. Hertil kræves, at smørret (eller fløden) har været privat oplagret i en bestemt minimumsperiode, og det skal være bragt ud af lageret, hvad der først kan ske, efter at interventionsorganet er skriftligt underrettet (paragraf 8 i kontrakterne).

I hvert fald kunne det sagsøgende selskab ikke påberåbe sig nogen velerhvervet rettighed eller berettiget forventning, hvad angår den del af støtten, som hidrører fra en forhøjelse af interventionsprisen, der intet har at gøre med formålene for Rådets regulering, og som ikke kunne forudses på det tidspunkt, da støttebeløbet blev »forudfastsat« ved lagerkontrakt, og hvorom det derfor står fast, at den ikke kan

medregnes blandt de overvejelser, som tilskyndede sagsøgeren til at oplagre sin vare privat. Selv om den anfægtede forordning er til hinder for fordele ved en forhøjelse af interventionsprisen udtrykt i national valuta, eliminerer den omvendt risikoen for tab i tilfælde af en nedsættelse af denne pris. Det forekommer mig derfor vanskeligt at betragte ændringen af en bestemmelse, som på grund af sin strenghed kunne medføre tab eller ulemper for de berørte, som en skade for en velerhvervet rettighed for de pågældende. Domstolen har fået forelagt lignende situationer i sager om eksportlicenser med forudfast restitution.

b) Sagsøgeren beklager sig ikke over et tab, men over en udeblevet fortjeneste p.g.a. fortabelsen af den velkendte ekstraintægt, som de erhvervsdrivende får ved en nedskrivning af den »grønne« kurs: det sagsøgende selskab vidste, at det irske »grønne« pund stedse er faldet i værdi siden Irlands tiltræden af De europæiske Fællesskaber, og det er ikke udelukket, at selskabet tog hensyn hertil, da det oplagrede sine produkter. Kommissionen har tydeligt påvist, at selv om dens forordning anvendes på sagsøgeren i hovedsagen, vil denne sidstnævnte have en nettofortjeneste på 4,10 pund, lig med forskellen på den ene side mellem forhøjelsen af interventionsprisen den 7. oktober 1974 og på den anden side det støttebeløb, der var i kraft til den 7. oktober 1974, hvilket rigeligt dækker lageromkostningerne i egentlig forstand.

c) Fællesskabets mejerimarked kendetegnes ved et vedvarende strukturelt overskud, som i den forløbne tid har tvunget Fællesskabet til at træffe inter-

ventionsforanstaltninger vedrørende smør eller skummetmælkspulver. Siden 1973 forøgedes smørlagrene til omkring 300 000 tons (for ikke at tale om skummetmælkspulver), og disse lagre androg endnu 164 000 tons i december 1974. De omkostninger, som de europæiske skatteydere betaler for disse overskudslagere, forøges hele tiden.

Den snævre sammenhæng, som eksisterer mellem salgsprisen for frisk smør på markedet eller for smør, der er offentligt eller privat oplagret, og den minimumskøbspris, der betales af interventionsorganerne, er tydeligt påvist: som for sukker er det interventionsprisen, som »skaber« markedsprisen, hvorved denne pris bevæges opad eller nedad, således at selv det smør, som ejerne foretrækker at oplagre privat, følger markedskurserne ad omvejen over interventionsprisen for smør.

Målet for hele mekanismen er, at den ejer, som benytter sig af privat oplagring, modtager en pris, der i hvert fald er lig med den, som han ville have fået, hvis han havde foretrukket at sælge til intervention eller direkte på markedet på det tidspunkt, da han oplagrede sit smør eller sin fløde. Det overskydende er kun ekstra fortjeneste.

Giver man det sagsøgende selskab medhold, behandles det anderledes end de ejere af smør, som benytter offentlig oplagring. Det fremgår, at de erhvervsdrivende ikke gør brug af denne oplagringmetode i Irland, men forordningen vedrører alle de ny medlemsstater og ikke bare Irland.

Under disse omstændigheder er der ikke grund til at besvare det fjerde spørgsmål.

Jeg foreslår, at Domstolen kender for ret:

1. Rådets forordning nr. 2498/74 bevirkede en forhøjelse af opkøbsprisen for smør i den i artikel 29 i Kommissionens forordning nr. 685/69 forudsatte forstand;
2. forordning nr. 2517/74 knytter kun de nødvendige virkninger til denne situation i form af en justering af støtten til privat oplagring af smør, og gennemgangen af de forelagte spørgsmål har intet frembragt, der kan anfægte dens gyldighed;
3. denne forordning finder anvendelse på kontrakter, som er indgået for ikrafttrædelsen af forordningerne nr. 2498/74 og 2517/74.